

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 20 grudnia 2023 r.

Opinia do ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

(druk nr 34)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest przedłużenie ważności orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, wydanych na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do dnia 30 września 2024 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności staną się ostateczne. Konsekwencją przedłużenia terminu ważności orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności będzie przedłużenie terminu ważności kart parkingowych, a także okresu przysługiwania świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń lub dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka lub osoby pełnoletniej w rodzinnej pieczy zastępczej, uzależnionych od terminu ważności orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności .

Rozwiązanie to ma przeciwdziałać skutkom opóźnień w działalności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, a tym samym zapobiec utracie przez osoby z niepełnosprawnościami przysługujących im uprawnień, które są uzależnione od ważności orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Dotychczas ważność orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności była przedłużana na mocy art. 15h ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a następnie na mocy ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw. Ta ostatnia ustawa uchyliła art. 15h tzw. ustawy covidowej oraz uregulowała w przepisach przejściowych (art. 23–26) kwestie związane z dalszym przedłużeniem ważności orzeczeń. Zgodnie z art. 23 ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, którego okres ważności:

- 1) upłynąłby do dnia 31 grudnia 2020 r. – zachowuje ważność do dnia 31 grudnia 2023 r.,
- 2) upłynąłby w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. – zachowuje ważność do dnia 31 marca 2024 r.,
- 3) upłynąłby w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie tego przepisu (przepis wszedł w życie dnia 6 sierpnia 2023 r.) – zachowuje ważność do dnia 30 września 2024 r.

– jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego ostatecznego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W dotychczasowych przepisach nie przewidziano możliwości przedłużenia okresu obowiązywania orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, które utraciły ważność po dniu 5 sierpnia 2023 r.

Opiniowana ustawa obejmie swoim zakresem zarówno te orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności, których ważność została zachowana na mocy art. 23 ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw, jak i te, które utraciły ważność po dniu 5 sierpnia 2023 r. albo utracą ważność przed dniem 30 września 2024 r. Wszystkie wymienione powyżej orzeczenia zachowają ważność do dnia 30 września 2024 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenia staną się ostateczne.

Konsekwencją rozwiązań przyjętych w opiniowanej ustawie jest uchylenie przepisów art. 23, art. 24 ust. 1, art. 25 i art. 26 ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 30 grudnia 2023 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 106) został wniesiony do Sejmu w dniu 12 grudnia 2023 r. przez grupę posłów. Marszałek Sejmu w dniu 13 grudnia 2023 r. skierował projekt ustawy do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Komisja, po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2023 r., wniosła o jego uchwalenie w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 116). Na etapie prac w komisji wprowadzono do projektu szereg zmian o charakterze doprecyzującym regulację oraz techniczno-legislacyjnym. Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 1. posiedzeniu Sejmu w dniu 19 grudnia 2023 r. Niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu komisji. Za jej uchwaleniem opowiedziało się 339 posłów, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się.

III. Uwaga

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych, niemniej w związku z tym, że ma ona wejść w życie z dniem 30 grudnia 2023 r., należy zwrócić uwagę, że może skutkować naruszeniem art. 122 ust. 2 Konstytucji, z którego wynika, że Prezydent ma 21 dni na podjęcie decyzji w sprawie ustawy – podpisanie ustawy albo odmowę jej podpisania. Kompetencja określona w art. 122 ust. 2 Konstytucji jest jedną z zasadniczych prerogatyw Prezydenta i jednym z narzędzi równowagi władzy ustawodawczej i wykonawczej. W przypadku, gdy dzień wejścia w życie ustawy nie uwzględnia zagwarantowanego Prezydentowi w Konstytucji terminu na podjęcie decyzji w przedmiocie ustawy, stanowi to naruszenie obowiązujących norm dotyczących procesu legislacyjnego i ograniczenie możliwości wykonywania przez Prezydenta jego prerogatywy wskazanej w art. 144 ust. 3 pkt 6 Konstytucji.

Należy pamiętać, że w ocenie Trybunału Konstytucyjnego przedłożenie Prezydentowi do podpisu ustawy, której przepis o wejściu w życie ingeruje w istocie w konstytucyjny termin na podjęcie przez głowę państwa decyzji w przedmiocie tego aktu, stanowi naruszenie art. 122 ust. 2 Konstytucji oraz – o ile wynika to z innych okoliczności prawnie istotnych – może naruszać konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego w aspekcie odpowiedniej *vacatio legis* (zob. np. wyrok sygn. akt Kp 2/18).

Iwona Kozera-Rytel – Główny legislator